TURUN HALLINTO-OIKEUS
24.3.2015
15/0089/1
dnro 01428/14/1401

Apulaispäällikön tehtävään annetun määräyksen peruuttamista koskevan päätöksen valituskelpoisuus

Muutoksenhakuoikeutta koskevat säännökset ja valtion virkamieslain hallituksen esitys

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 momentin mukaan valitusta ei saa tehdä hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.

Valtion virkamieslain 57 §:n 1 momentin mukaan viraston tekemään virkamiestä koskevaan päätökseen virkamies saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Saman pykälän 3 momentin 4 kohdan mukaan päätökseen tehtävään määräämisestä, jos virkamies on antanut suostumuksensa tehtävään määräämiseen, ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei laissa toisin säädetä.

Edellä viimeksi mainittua lainkohtaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 61/2011 vp s. 18-19) on todettu, että tehtävään määräämisellä tarkoitetaan tilanteita, joissa viraston palveluksessa oleva virkamies määrätään hoitamaan esimerkiksi virastossa olevaa esimiestehtävää. Jos järjestelmä otetaan käyttöön virastossa, siitä määrätään työjärjestyksessä. Samalla määritellään, onko annettava tehtävään määräys voimassa määräajan vai toistaiseksi. Tällaisissa asioissa on kyse normaalista töiden organisoinnista ja tehtävien järjestelystä. Hallituksen esityksessä on edelleen todettu, että tehtävään määrääminen rajautuisi todennäköisesti valitusoikeuden ulkopuolelle jo hallintolainkäyttölain 5 §:n perusteella.

Tehtävään määräämisen peruuttamisesta ei ole erityistä säännöstä laissa.

Apulaispäällikön asemaa koskevat säännökset ja määräykset

Syyttäjälaitoksesta annetun lain 17 §:n 2 momentin mukaan syyttäjänvirastoa johtaa johtava kihlakunnansyyttäjä. Hänen apunaan toimii vähintään yksi apulaispäällikkö. Syyttäjälaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:n mukaan valtakunnansyyttäjänvirasto määrää syyttäjänviraston esityksestä kih-

lakunnansyyttäjän toimimaan syyttäjänviraston apulaispäällikkönä. Määräys annetaan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Syyttäjiä koskevan tarkentavan virkaehtosopimuksen mukaan apulaispäällikön tehtäviä hoitavalle henkilölle maksetaan palkkaa tason S 16 mukaan. Muutoin kihlakunnansyyttäjien tehtäväkohtaiset palkat vaihtelevat tasojen S 11 ja S 13 välillä tehtävistä riippuen. Vaativuustason S 16 mukainen tehtäväkohtainen kuukausipalkka 23-vuotisen kokemuksen omaavan henkilön osalta on noin 780 euroa korkeampi kuin tason S 12 mukainen palkka.

Länsi-Suomen syyttäjänviraston työjärjestyksen mukaan Vaajan hoitamiin apulaispäällikön tehtäviin on kuulunut lähiesimiestehtävät osastollaan, sidosryhmäyhteistyö, päällikön 1. sijaisena toimiminen, koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuminen sekä tietoturvallisuusasiat.

Työjärjestyksen mukaan kihlakunnansyyttäjät suorittavat ne tehtävät, jotka heille viran, juttujaon, viraston päällikön tai lähiesimiehen antamien tai muiden määräysten tai tehtävän laadun mukaan muutoin kuuluvat.

Asiassa saatu selvitys

Vaaja on suostumuksellaan määrätty apulaispäälliköksi Länsi-Suomen syyttäjänvirastoon 1.1.2012-31.12.2015.

Vaaja on ilmoittanut, että hän on apulaispäällikön tehtävään annetun määräyksen peruuttamisen jälkeen toiminut kihlakunnansyyttäjän tehtävässä ja että hänen palkkauksensa on määräytynyt tason S 12 perusteella.

Oikeudellinen arvio

Kuten edellä on todettu, virkamiehen määrääminen tehtävään on katsottu työnjohdolliseksi määräykseksi. Hallinto-oikeus katsoo, että myös tehtävään määräämisen peruuttamista voidaan joissakin tilanteissa pitää sellaisena työnjohdollisena määräyksenä, josta hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 momentti huomioon ottaen ei saa valittaa.

Oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että määräystä, joka on vaikuttanut olennaisesti virkamiehen tai viranhaltijan oikeusasemaan esimerkiksi tehtävänkuvan muutosten takia tai joka on perustunut henkilöön liittyviin seikkoihin, ei ole pidettävä työnjohdollisena määräyksenä vaan työnantajan direktio-oikeutta pidemmälle menevänä valituskelpoisena päätöksenä (KHO 27.10.2008 taltio 2706, KHO 2014:94). Toisaalta myös työnjohdollinen määräys, joka hallinnon sisäisenä määräyksenä ei lähtökohtaisesti ole valituskelpoinen, voi olla valituskelpoinen, jos se koskee perustuslain 21 §:ssä tarkoitettuja henkilön oikeuksia ja velvollisuuksia (vrt. KHO 2012:53).

Apulaispäällikön tehtävään annetun määräyksen peruuttamisen myötä esimies- ja johtamistehtävät ovat poistuneet Vaajan tehtävänkuvasta ja hänen palkkansa on pienentynyt merkittävästi. Määräyksen peruuttaminen on perustunut henkilöön liittyviin seikkoihin. Näin ollen päätöstä ei voida pitää sellaisena hallinnon sisäisenä työnjohdollisena määräyksenä, jota hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 momentin valituskielto koskee. Valitus on siksi tutkittava.